

ความเป็นไปได้ในการส่งเสริมอาชีพเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในประเทศไทย

นางสาวนัฐวรา ยศสมบัติ รหัสนักศึกษา 5712402287

ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของความเป็นไปได้ในการส่งเสริมอาชีพเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในประเทศไทย และเพื่อทราบผลการเปรียบเทียบขนาดการเลี้ยงโคนม ผลการศึกษาและทบทวนงานวิจัยนั้น พบว่า สถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยยังประสบปัญหาการขาดแคลนนํ้านมดิบในบางช่วง ซึ่งราคากลางรับซื้อนํ้านมดิบ ณ ศูนย์รวบรวมนํ้านมดิบที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ กิโลกรัมละ 18-19 บาท เกษตรกรส่วนใหญ่เลือกเลี้ยงสายพันธุ์ลูกผสมระดับสายเลือดที่ทนต่อสภาพอากาศร้อนของประเทศไทย จากการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนของฟาร์มโคนมทั้ง 3 ขนาด ในระยะเวลา 6 ปี โดยการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนในรูปแบบการวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period : PB) วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) และวิธีอัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate of Return : IRR) ผลการศึกษาพบว่า ฟาร์มขนาดเล็กมีต้นทุนรวมทั้งสิ้น (TC) เท่ากับ 3,677,314 บาท, ขนาดกลางเท่ากับ 16,100,119.98 บาท และขนาดใหญ่เท่ากับ 31,586,119.98 บาท ซึ่งวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (PB) ฟาร์มขนาดเล็กเท่ากับ 2 ปี 3 เดือน, ฟาร์มขนาดกลางเท่ากับ 3 ปี 1 เดือน และฟาร์มขนาดใหญ่เท่ากับ 3 ปี วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ฟาร์มขนาดเล็กเท่ากับ 1,989,789.49 บาท, ฟาร์มขนาดกลางเท่ากับ 15,097,152.95 บาท และฟาร์มขนาดใหญ่เท่ากับ 8,973,363.60 บาท และอัตราผลตอบแทนการทำฟาร์ม (IRR) ฟาร์มขนาดเล็กเท่ากับร้อยละ 39.26 และ 30 ตามลำดับ

คำสำคัญ: ขนาดฟาร์มโคนม, ต้นทุน , ผลตอบแทน

บทนำ

การเลี้ยงโคนมเริ่มมีการเลี้ยงมานานแล้วในเดือนกันยายนปีพุทธศักราช 2503 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้ทรงเสร็จประพาสทวีปยุโรปทรงประทับแรมอยู่ ณ ประเทศเดนมาร์กทรงให้ความสนใจพระทัยเกี่ยวกับกิจการการเลี้ยงโคนมของชาวเดนมาร์กเป็นอย่างมาก และกลายเป็นจุดเริ่มต้นความสัมพันธ์ว่าด้วยการร่วมมือด้านวิชาการเลี้ยงโคนมระหว่างประเทศไทยและประเทศเดนมาร์ก (องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย, 2558) โคนมเป็นสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดใหญ่ เลี้ยงเพื่อวัตถุประสงค์ต้องการผลิตน้ำนม แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ โคนมในเขตหนาว (*Bos taurus*) เช่น พันธุ์โฮลสไตน์ฟรีเชียน, พันธุ์ราวสวีส, พันธุ์เจอร์ซี และพันธุ์เรดเดน และโคนมในเขตร้อน (*Bos indicus*) เช่น พันธุ์ชาอีवाल และพันธุ์เรดซินดี้ (กลุ่มวิจัยและพัฒนาโคนม, 2558)

ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยมีจำนวนโคนมทั้งหมด 509,524 ตัว โดยเมื่อเปรียบเทียบกับโคนมในปี 2557 มีจำนวน 508,548 ตัว มีการเพิ่มจำนวน 976 ตัว คิดเป็นร้อยละ 0.19 มีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม 16,248 ครัวเรือน ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคกลางจำนวน 10,321 ครัวเรือน มีจำนวนโคนม 310,506 ตัว (ร้อยละ 60.94) รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวน 4,048 ครัวเรือน มีจำนวนโคนม 128,030 ตัว (ร้อยละ 25.13) ภาคเหนือจำนวน 1,749 ครัวเรือน มีจำนวนโคนม 67,297 ตัว (ร้อยละ 13.21) และภาคใต้มีจำนวน 130 ครัวเรือน มีจำนวนโคนม 3,691 ตัว (ร้อยละ 0.73) (กรมปศุสัตว์, 2558) ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตขาดแคลนนํ้ามนในบางช่วง เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนามและมาเลเซีย โดยเฉพาะเวียดนามเข้ามากว้านซื้อแม่พันธุ์โค โคทอง และโครุ่นสาวในประเทศไทย การผลิตนํ้ามนดิบโดยรวมเพิ่มขึ้นเพียงปีละ 1% เป็นผลมาจากการส่งออกนมพร้อมดื่มจากไทยไปตลาดอาเซียนมากขึ้น อีกทั้งต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัมสูงและราคากลางรับซื้อนํ้ามนดิบที่เกษตรกรได้รับในปัจจุบันไม่เป็นที่ดึงดูดให้เกษตรกรนั้นสนใจหันมาเลี้ยงโคนมมากนัก จึงมีการคาดการณ์ว่าสถานการณ์ดังกล่าวจะทำให้ผู้ประกอบการไทยประสบปัญหาขาดแคลนนํ้ามนดิบตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 จำนวน 182,500 ตัน ปี พ.ศ.2559 จำนวน 266,450 ตัน ต่อเนื่องไปจนถึงปี พ.ศ.2560 จำนวน 356,970 ตัน (องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย, 2558)

ดังนั้นสัมมนาฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนของความเป็นไปได้ในการส่งเสริมอาชีพเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในประเทศไทย และเพื่อทราบผลการเปรียบเทียบตามขนาดการเลี้ยงโคนม

สถานการณ์การผลิตน้ำมันดิบ

ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตขาดแคลนน้ำมันดิบอย่างรุนแรง เนื่องจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนามและมาเลเซีย โดยเฉพาะเวียดนามเข้ามากว้านซื้อแม่พันธุ์โค โคทอง และโครุ่นสาวในประเทศไทย เพื่อนำกลับไปเลี้ยงที่เวียดนาม ตามนโยบายของรัฐบาลเวียดนามในการเพิ่มอุปทาน (Supply) ในประเทศเพื่อทดแทนการนำเข้า ส่งผลให้มีการตัดตอนวงจรแม่พันธุ์ และโคที่พร้อมรีดนมในประเทศไทย ซึ่งการผลิตทดแทนโคที่ส่งออกไปเวียดนามและมาเลเซียต้องใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 3 ปี จึงจะสามารถรีदन้ำมันดิบมาทดแทนได้ นอกจากนี้ในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมาประเทศไทยขาดการส่งเสริมและการพัฒนาเลี้ยงโคนมทั้งในเรื่องประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้ต้นทุนการผลิตต่ำลงและแม่พันธุ์เพื่อให้ปริมาณน้ำนมมากขึ้นและมีคุณภาพดีขึ้น รวมทั้งเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมของไทยได้ลดลงอย่างรุนแรงจากทั้งหมด 30,000 กว่ารายเมื่อ 3-4 ปีก่อน ปัจจุบันเหลือเพียง 18,000 กว่ารายเท่านั้น (องค์การส่งเสริมโคนมแห่งประเทศไทย, 2558)

สถานการณ์ด้านราคารับซื้อน้ำมันดิบ

ราคารับซื้อน้ำมันดิบที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 16-17 บาท/กก. และราคาน้ำมันดิบหน้าโรงงานเฉลี่ยอยู่ที่ 18-19 บาท/กก. ซึ่งมีส่วนต่างของราคาหรือเรียกว่า “ส่วนเหลือมราคา” แต่จะเห็นได้ว่าราคาน้ำมันดิบมีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นในทุกๆ ปี (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2561)

ตารางที่ 1 ต้นทุนการผลิตน้ำมันดิบและราคา ปี 2555-2560

ปี พ.ศ.	ต้นทุนน้ำมันดิบ (บาท/กก.)	ราคาเกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	ราคาหน้าโรงงาน (บาท/กก.)
2555	15.25	16.61	18.00
2556	15.34	16.92	18.00
2557a	15.62	16.91	18.00/19.00
2558	14.17	17.74	19.00
2559	14.74	18.02	19.00
2560	14.86	18.09	19.00

หมายเหตุ: a มีการปรับราคากลางรับซื้อน้ำมันหน้าโรงงานระหว่างปี

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

ห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมโคนมของไทย

การจำหน่ายน้ำมันดิบของเกษตรกรจำหน่ายให้กับผู้รวมน้ำมันดิบ จากนั้นส่งต่อไปยังศูนย์รวบรวมน้ำมันดิบทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และโรงงานแปรรูปนม เช่น สำนักงาน อ.ส.ค. บริษัทนมหนองโพ บริษัทนมพร้อมดื่ม UHT และสุดท้ายส่งต่อไปยังผู้บริโภค (องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย, 2555)

รูปแบบการเลี้ยงโคนม

การเลี้ยงโคนมนั้นมีอยู่หลายรูปแบบด้วยกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายปัจจัย เช่น สภาพภูมิประเทศ สภาพอากาศ ต้นทุนของผู้เลี้ยง เป็นต้น แต่ที่นิยมเลี้ยงในปัจจุบันจะแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ การเลี้ยงแบบปล่อยในแปลงหญ้า การเลี้ยงแบบปล่อยในลานหรือในคอก และการเลี้ยงแบบปล่อยล่อมอื่นโรง

สภาพอากาศการเลี้ยงโคนมในเขตร้อน

สำหรับประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศแถบร้อน ที่มีความชื้นสัมพัทธ์สูง อุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ที่ 35.0-39.9 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ที่ 72-74 องศาเซลเซียส (กรมอุตุนิยมวิทยา) การเลี้ยงโคนมพันธุ์โฮลสไตน์ที่เป็นพันธุ์แท้มักจะมีปัญหามากถ้าหากการจัดการไม่ดี ดังนั้นเกษตรกรควรเลี้ยงลูกผสมระหว่างโคพันธุ์โฮลสไตน์กับโคพันธุ์พื้นเมือง หรือโคที่มีกำเนิดในแถบร้อนพันธุ์อื่น ๆ โดยมีสายเลือดโคนมพันธุ์โฮลสไตน์อยู่ระหว่าง 50-75 % ซึ่งลูกผสมระดับสายเลือดนี้จะให้ผลผลิตการให้นมเฉลี่ยปีละประมาณ 1,800-2,200 กก. ปกติแม่โคจะอยู่ได้อย่างสบาย คือ 20-25 องศาเซลเซียส

การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการลงทุนเลี้ยงโคนมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การลงทุนเลี้ยงโคนมเกษตรกรผู้เลี้ยงต้องมีทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้แหล่งรับซื้อนม ก็จะต้องนำส่งนมที่รีดได้ให้ถึงแหล่งรับนมโดยเร็วหลังจากรีดเสร็จ ในด้านเงินทุนตัวเลขจากการลงทุนเริ่มเลี้ยงโคนม 3 ตัว โดยมีค่าใช้จ่ายดังนี้ ค่าโคนมเฉลี่ยตัวละ 28,000 บาทต่อตัว ค่าทำแปลงหญ้าไร่ละ 550 บาท 6 ไร่ ค่าโรงเรือนคอนกรีต 20,000 บาท ค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ 6,000 บาท ค่าอาหารโคนมในช่วงปีแรกที่ยังไม่ให้นม 6,000 บาท และอื่นๆ เช่น เวชภัณฑ์และยารักษาโรค อย่างน้อยควรมีเงินเริ่มต้นประมาณ 200,000 บาท เป็นอย่างต่ำ (ดำรง ลีนาบุญ, 2559)

ขนาดของฟาร์มโคนม

ขนาดฟาร์มโคนมสามารถแบ่งออกเป็น 3 ขนาด ดังนี้ 1) ฟาร์มขนาดเล็ก หมายถึง ฟาร์มที่มีจำนวนแม่โคไม่เกิน 20 ตัว 2) ฟาร์มขนาดกลาง หมายถึง ฟาร์มที่มีจำนวนแม่โคอยู่ระหว่าง 21-100 ตัว และ 3) ฟาร์มขนาดใหญ่ หมายถึง ฟาร์มที่มีจำนวนแม่โคเกินกว่า 100 ตัว (กรมปศุสัตว์, 2558)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐนรี ทองดีพันธ์, ณัฐยา ลักเสียด และพวงทอง วัชรานันท์ (2560) ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนการทำฟาร์มโคนมของบ้านวอแก้ว อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง โดยเก็บข้อมูลการใช้แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม จำนวน 4 ฟาร์ม และศึกษาข้อมูลที่ได้จากเอกสาร หนังสือ งานวิจัย บทความ และสื่อสารสนเทศ และนำข้อมูลดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในรูปแบบการวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (PB) วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) และวิธีอัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) ผลการศึกษา พบว่า เกษตรกรเลี้ยงโคนมพันธุ์โฮลสไตน์ฟรีเชียนโดยรีดน้ำนมด้วยเครื่อง ต้นทุนการทำฟาร์มโคนมของบ้านวอแก้ว อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรก

918,380 บาท ต้นทุนการผลิตตั้งแต่ปีที่ลงทุนเริ่มแรกจนถึงปีที่ 10 เท่ากับ 3,979,657.18 บาท และมีค่าใช้จ่ายในการขายและบริการ 26,405.55 บาท ซึ่งวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (PB) 2 ปี 8 เดือน 8 วัน วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) 3,135,488.21 บาท และวิธีอัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 44.11

เพ็ญศรี ขุนทอง (2554) ศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนฟาร์มโคนมของฟาร์มนาร่องสหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์วิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนฟาร์มโคนมของฟาร์มนาร่องสหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยเก็บข้อมูลจากการใช้แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมของฟาร์มนาร่องสหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น จำนวน 1 ราย และจากการสอบถามเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น โดยอาศัยข้อมูลปี 2542-2555 และค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ และข้อมูลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงโคนม จึงนำข้อมูลดังกล่าวที่ได้มาทำการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในรูปแบบการวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (PB) วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) และวิธีอัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) พบว่า ต้นทุนการลงทุนทำฟาร์มโคนมของฟาร์มนาร่องสหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเริ่มแรก 492,700.00 บาท สำหรับค่าใช้จ่ายดำเนินงานตั้งแต่ปีที่ลงทุนเริ่มแรกจนถึงปีที่ 10 เท่ากับ 5,941,757.66 บาท ผลตอบแทนจากการทำฟาร์มโคนมตลอดอายุโครงการ 10 ปี เท่ากับ 6,912,522.53 บาท จากการวิเคราะห์พบว่า ระยะเวลาคืนทุน (PB) 8 ปี 11 เดือน 4 วัน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 553,313.33 บาท ซึ่งมีความมากกว่าศูนย์ อัตราผลตอบแทนของโครงการ (IRR) เท่ากับร้อยละ 7.02

จากการศึกษาข้อมูลการเลี้ยงโคนมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยวิเคราะห์ระยะเวลา 6 ปี ตามขนาดฟาร์ม โดยวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน (Cost Benefit Analysis) ซึ่งใช้วิธีดังต่อไปนี้ ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period : PB) วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value : NPV) และวิธีอัตราผลตอบแทนของโครงการ (Internal Rate of Return : IRR) การศึกษาการลงทุนเลี้ยงโคนมสำหรับเกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พันธุ์ขาว-ดำ หรือโฮลสไตน์ฟรีเซียน พบว่าช่วงอายุการให้ผลผลิตน้ำนมของแม่โคอายุประมาณ 2 ปี ซึ่งปริมาณน้ำนมดิบที่รีดได้โคพันธุ์ขาว-ดำ ตัวเต็มวัย รีดวันละ 2 ครั้ง ระยะเวลาให้นม 305 วัน โดยมีค่าประมาณการผลิตน้ำนมดิบเฉลี่ย คิดเป็น 3,400 กิโลกรัม/ตัว/ปี ผลตอบแทนในการลงทุนทำฟาร์มโคนม ซึ่งมีผลตอบแทนอยู่ 5 ชนิด ได้แก่ 1) รายได้จากการจำหน่ายน้ำนมดิบ 2) รายได้จากการจำหน่ายโครีดคัดออก 3) รายได้จากการจำหน่ายโคสาว 4) รายได้จากการจำหน่ายลูกโคเพศผู้ และ 5) รายได้จากการจำหน่ายมูลโค

ต้นทุนในการทำฟาร์มโคนมของเกษตรกรในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตลอดระยะเวลา 6 ปี จำแนกตามขนาดฟาร์ม คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางการเปรียบเทียบการลงทุนทำฟาร์มโคนมจำแนกตามขนาด

ลำดับ	รายละเอียด	ฟาร์มขนาดเล็ก	ฟาร์มขนาดกลาง	ฟาร์มขนาดใหญ่
1	จำนวนโคนมที่เลี้ยง	1-20 ตัว	21-100 ตัว	100 ตัวขึ้นไป
2	เงินลงทุนในปีเริ่มแรก	1,604,320.00 บาท	5,662,860.00 บาท	11,172,480.00 บาท
3	ต้นทุนรวม (TC)	3,677,314.00 บาท	16,100,119.98 บาท	31,586,119.98 บาท
4	ต้นทุนรวมเฉลี่ย 6 ปี (ATC)	612,885.67 บาท	2,683,353.33 บาท	5,264,353.33 บาท
5	รายได้รวม (TR)	7,088,278.00 บาท	23,867,897.00 บาท	47,930,979.00 บาท
6	รายได้รวมเฉลี่ย 6 ปี (ATR)	181,379.67 บาท	3,977,982.83 บาท	7,988,496.50 บาท
7	ต้นทุนคงที่ (TFC)	2,040,594.00 บาท	10,621,399.98 บาท	20,638,799.98 บาท
8	ต้นทุนคงที่เฉลี่ย 6 ปี (ATFC)	340,009.00 บาท	1,770,233.33 บาท	3,439,800.00 บาท
9	ต้นทุนผันแปร (TVC)	1,636,720.00 บาท	5,478,720.00 บาท	10,947,320.00 บาท
10	ต้นทุนผันแปรเฉลี่ย 6 ปี (ATVC)	272,786.67 บาท	913,120.00 บาท	1,824,553.33 บาท
11	ต้นทุนรวม/กิโลกรัม (ATC/Kg)	13.00 บาท/กก.	11.12 บาท/กก.	10.89 บาท/กก.
12	Break-Even point/ เดือน	708.41 กก./เดือน	5,897.52 กก./เดือน	11,337.09 กก./เดือน
13	มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV)	1,989,789.49 บาท	15,097,152.95 บาท	8,973,363.60 บาท
14	อัตราผลตอบแทนการทำฟาร์ม (IRR)	39%	26%	30%
15	ระยะเวลาคืนทุน (PB)	2 ปี 3 เดือน 8 วัน	3 ปี 1 เดือน 7 วัน	3 ปี 8 วัน

สรุป

ความเป็นไปได้ในการส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในประเทศไทยสามารถส่งเสริมให้เกษตรกรเลี้ยงได้ เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาการขาดแคลนนํ้านมดิบ และเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมมีจำนวนลดลง จึงส่งผลให้ตลาดมีความต้องการปริมาณนํ้านมดิบเพื่อใช้สำหรับบริโภคสูงขึ้น ซึ่งการเลี้ยงโคนมนั้นมีรูปแบบการเลี้ยงที่ไม่ยุ่งยาก ไม่ต่างแตกต่างจากการเลี้ยงโคเนื้อ และมีการปรับปรุงสายพันธุ์ลูกผสมระดับสายเลือดที่ทนต่อสภาพอากาศร้อนของประเทศไทยที่มีอุณหภูมิเฉลี่ยถึง 35.0-39.9 องศาเซลเซียส จากการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการทำฟาร์มโคนมในระยะเวลา 6 ปีพบว่าเกษตรกรได้รับผลตอบแทนจากการทำฟาร์มโคนมทั้ง 3 ขนาด โดยมีระยะเวลาคืนทุน (PB) ของฟาร์มขนาดเล็กเท่ากับ 2 ปี 3 เดือน, ฟาร์มขนาดกลางเท่ากับ 3 ปี 1 เดือน, และฟาร์มขนาดใหญ่เท่ากับ 3 ปี วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) ฟาร์มขนาดเล็กเท่ากับ 1,989,789.49 บาท, ฟาร์มขนาดกลางเท่ากับ 15,097,152.95 บาท, และฟาร์มขนาดใหญ่เท่ากับ 8,973,363.60 บาท และอัตราผลตอบแทนการทำฟาร์ม (IRR) เท่ากับร้อยละ 39, 26 และร้อยละ 30 ตามลำดับ ซึ่งถ้าเป็นการส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยเพื่อเป็นอาชีพเสริม ดังนั้นควรส่งเสริมการทำฟาร์มโคนมขนาดเล็ก เนื่องจากใช้เงินทุนน้อย สามารถใช้แรงงานในครัวเรือนได้ และมีระยะ

ต้นทุนที่เร็ว จึงควรที่จะส่งเสริมเกษตรกรทำเป็นอาชีพเสริมหรือเป็นอาชีพหลักเพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกร และนำไปสู่การเลี้ยงเพื่อเป็นธุรกิจในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ณัฐนรี ทองดีพันธ์, ณัฐยา สักเสียด และพวงทอง วัชรราชภูริ. 2560. “ต้นทุนและผลตอบแทนการทำฟาร์มโคนมของบ้านวอแก้ว อำเภอห้วยฉัตร จังหวัดลำปาง”. คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.

เพ็ญศรี ขุนทอง. 2554. “ศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการลงทุนทำฟาร์มโคนมของฟาร์มนำร่องสหกรณ์โคนมวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว”. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิชาเอกการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สำนักงานวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. 2561. “สถานการณ์โคนมโลก&ไทย ปี 2561”. <http://dairdevelopment-program.weebly.com/blog->. 20 มกราคม.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2560. “สถิติการเกษตรของประเทศไทยปี 2559”. www.oae.go.th/download/download-journal/2560/yearbook59.pdf. 28 มกราคม.

กลุ่มวิจัยและพัฒนาโคนมสำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์กรมปศุสัตว์. 2558. “คู่มือการเลี้ยงโคนม”. <http://beeding.did.go.th/images/document/คู่มือการเลี้ยงโค>. 25 มกราคม.

Daily Cow Farm Management. 2557. “การเลี้ยงโคนมในเขตร้อน”. <http://sitas.google.com/site/dailycom-farmmanagement/1-2/>. 30 มกราคม.

ไทยเกษตรศาสตร์. 2554. “การเลี้ยงโคนม”. www.thaikasetsart.com/การเลี้ยงโคนมมีวิธีการ/. 30 มกราคม.

องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย. 2558. “รายงานประจำปี 2558”. <http://www.dpo.go.th/wp-content/uploads/2016/06/annual-report-2558>. 21 กุมภาพันธ์.